

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1920 kl. 1 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 10, i anledning av väckt motion om vidtagande av åtgärder för människornas avväpning m. m.

I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första *Motionen.* tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 189, har herr Lindhagen hemställt, att riksdagen ville anhålla, att regeringen måtte:

1) taga initiativ till ett samfällt framträdande från de under kriget neutrala staterna för resande av ett krav i hela världen för människornas avväpning eller, i brist på anslutning för en sådan hänvändelse, taga ett sådant initiativ ensam eller i förening med de stater, som förklara sig villiga att deltaga däri;

2) låta genom den tillsatta militärkommissionen eller annorledes skyndsamt uppgöra förslag till avrustning av vårt nuvarande nationella försvarssystem, oberoende av utgången av de punkt 1 omnämnda förhandlingarna;

3) att i avvaktan på ett sådant förslag överväga inställandet tills vidare av alla militärövningar;

4) taga i övervägande erforderliga åtgärder för de enskilda skytteföreningarnas upplösning;

5) i samband med prövningen av det gamla militärväsendets upphävande jämväl begrunda nödiga mått och steg för att i framtiden förhindra enskilda personer att tillverka och i regel hos sig hysa vapen.

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Ehuru utskottet vill helt instämma i motionärens önskan om frid på *Utskottet.* jorden och även medgiver, att en av förutsättningarna härför skulle vara

människornas avväpning, kan utskottet dock ej dela motionärens uppfattning om vilka åtgärder, som nu i detta hänseende böra vidtagas.

Beträffande det av motionären föreslagna initiativet till samfält framträdande från de under kriget neutrala staterna, torde, efter riksdagens nyligen fattade beslut, att Sverige skall inträda i nationernas förbund, denna fråga hava kommit i ett annat läge. Det lär vara att förvänta, att representanterna för Sverige inom förbundet komma att efter bästa förmåga sträva för realiserandet av det mål, mot vilket motionen syftar.

Att just nu, innan förbundet ens till behandling upptagit ifrågasvarande spörsmål och medan krig ännu pågår i Europa, ensamt bland alla Europas länder företaga omedelbara åtgärder för avväpning synes ej vara tillrådligt.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 11 mars 1920.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Borell, Sandegård, friherre Barnekow, Carl Johansson, Isak Svensson, Lind* och *Sederholm*.

Reservation

av herr *Lind*, som ansett, att utskottets utlåtande bort hava följande lydelse:

Utskottet instämmer till fullo i de synpunkter motionären framhållit i sin av varm känsla genomträngda motion och anser tidpunkten nu vara inne för ett kraftigt ingripande till världsfredstankens realiserande. Det fruktansvärda världskriget har starkt bidragit till den allmänna folkopinionens inriktande i denna bana, varom tillkomsten av nationernas förbund

bär ojävaktigt vittnesbörd. Stödd på denna opinion och förnuftets röst bör Sverige såsom en erkänt fredsälskande nation taga initiativ till sådana åtgärder, som åsyfta allmän avväpning.

För stärkandet av den allmänna världsfredstanken och såsom ett första steg till världsfred, anser utskottet, som är övertygat om att Sveriges självständighet ej beror av ett väpnat försvar, Sverige böra gå i spetsen och vidtaga omedelbara åtgärder för egen avväpning. Världskriget har visat, att en nations självständighet, särskilt av Sveriges storlek, äventyras i högre grad, ju starkare den rustas till sitt försvar. Genom rustningarnes minskning skulle alltså större trygghet vinnas för vår självständighet och genom fullständig avväpning följaktligen så stor trygghet, som över huvud kan tänkas eller begäras.

Alla nationer eftersträva numera fred och den forna rovlystnaden har skrinlagts. Nationernas förbund, vartill Sverige nyss anslutit sig, har till huvudsaklig uppgift att upprätthålla världsfreden och nationernas självständighet. Enligt den tolkning, som från auktoritativt håll givits, lägger förbundsakten ej hinder i vägen för en till nationernas förbund ansluten nation att avväpna.

Då utskottet alltså anser Sverige böra vidtaga omedelbara åtgärder för egen avväpning, är det även naturligt och ändamålsenligt, att alla militärövningar genast inställas och skytteföreningarna upplösas.

Utskottet får därför hemställa,

att första kammaren måtte för sin del besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t göra hemställan i överensstämmelse med de av motionären i alla fem punkterna avgivna förslag.»
